

**Deutschsprachige Titel in polnischer Übersetzung
Bibliographie 2016
Zusammengestellt von Beata Capik**

Die Angaben stammen aus dem Bibliographieführer und wurden auf der Grundlage des Pflichtexemplars der Polnischen Nationalbibliothek bearbeitet. Gemäß dem Gesetz über die Pflichtexemplare für die Bibliotheken aus dem Jahr 7.11.1996 ist jeder polnische Verlag dazu verpflichtet der Nationalbibliothek so ein Exemplar zuzuschicken. Leider kommt dieser Pflicht nicht jeder Verlag nach.

* * *

1. ADDAI, Patrick:

Kalebasa pełna mądrości : opowieści i przysłowia afrykańskie [Kalebasse voller Weisheit : Afrikanische Geschichten und Lebensweisheiten]. Ill. von Jokin Michelena. Übers. von Jacek Bartos. Myszków: BJ Service Jacek Bartos 2016. 71 S. Ill.

2. ADDAI, Patrick:

Spytała żaba: czy mam poślubić słonia? [Soll ich einen Elefanten heiraten, fragte der Frosch]. Patrick K. Addai und Jokin Michelena. Übers. von Jacek Bartos. Myszków: BJ Service Jacek Bartos 2016. 34 S. Ill.

3. ANGELUS SILESIUS:

Leib, Seele und Gottheit : ausgewählte Sinngedichte = Ciało, dusza i Bóg : epigramaty wybrane <zweispächtig>. Ausw. und Übers. von Mirosława Nikodemka. Wałbrzych: Wydawnictwo Uczelniane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa 2016. 97 S. Ill.
Der Name des Autors: Johannes Scheffler.

4. Archiwum Ringelbluma : konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy. T. 24, Obozy pracy przymusowej. Bearb. von Marta Janczewska. Übers. von Sara Arm, Daria Boniecka, Anna Ciałowicz, Piotr Kendziołek, Magdalena Siek, Marcin Urynowicz, Maciej Wójcicki. Zum Teil aus dem Dt. übers. Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma. Warszawa: Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2016. XXXVIII, 548 S. Ill.

5. Archiwum Ringelbluma : konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy. T. 34, Getto warszawskie. Cz. 2. Wiss. Red. von Tadeusz Epsztein. Bearb. von Tadeusz Epsztein, Alicja Jarkowska-Natkaniec, Izabela Łach, Justyna Majewska, Agnieszka Reszka, Monika Taras, Michał Trębacz, Zofia Trębacz. Übers. von Sara Arm, Aleksandra Bańkowska, Tatiana Berenstein, Maja Gąssowska, Aleksandra Geller, Agata Kondrat, Jan Leński, Izabela Łach, Justyna Majewska, Ruta Sakowska, Magdalena Siek. Zum Teil aus dem Dt. übers. Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma. Warszawa: Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2016. XIX, 670 S. Ill.

6. BADSTUBER, Martina:

Znam taki kraj, którego ty nie znasz... [Ich kenn ein Land das du nicht kennst]. Warszawa: Prószyński Media 2016. [82] S. Ill.

7. BARCZYŃSKA, Jagoda:

Diet Saylor : Parlando <zweispachig>. Text von Jagoda Barczyńska, Thomas Heyden, Marina von Assel. Übers. von Ewa Perlak. Red. von Jagoda Barczyńska, Zofia Wasiuta. Chełm: Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza 2016. 127 S. Ill.

8. BAUSENWEIN, Christoph:

Joachim Löw : strateg, esteta, mistrz świata [Joachim Löw : Ästhet, Stratege, Weltmeister]. Übers. von Agata Janiszewska. Poznań ; Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie – Publicat. Oddział 2016. 405 S. Ill.

9. BENEDICT XVI.:

[Joseph Ratzinger]: Droga ku wnętrzu : święta Dorota z Mątowów : kazanie ku czci św. Doroty z Mątowów, wygłoszone 17 czerwca 1979 roku w kościele św. Michała w Monachium = Wege nach innen : die Heilige Dorothea von Montau : Predigt beim Gottesdienst zu Ehren der Heiligen Dorothea von Montau am 17. Juni 1979 in der Münchner St. Michaelskirche. Übers. von Marian Borzyszkowski. 2. Aufl. Olsztyn: Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne 2016. 19 S. Ill.

10. BENEDICT XVI.:

[Joseph Ratzinger]: O nauczaniu II Soboru Watykańskiego : formułowanie, przekaz, interpretacja. Cz. 1 [Zur Lehre des Zweiten Vatikanischen Konzils : Formulierung, Vermittlung, Deutung]. Übers. von Wiesław Szymona. Lublin: Wydawnictwo KUL ; Freiburg im Breisgau: in Zsarb. mit Herder 2016. 562 S. Ill. (=Opera omnia / Joseph Ratzinger ; Red. der poln. Ausg. von Krzysztof Gózdź und Marzena Górecka, t. 7/1)

11. BEYELER, Hermann Alexander:

Bozzetto : klątwa [Bozzetto]. Text von Hermann Alexander Beyeler, Gerd J. Schneeweis. Übers. von Marian Leon Kalinowski. Warszawa: Wydawnictwo Arkady 2016. 541 S.

12. BITTNER, Wolfgang:

Na południe ode mnie : wiersze [Südlich von mir : Gedichte]. Red. und der Aufsatz von Edward Białek und Natalia Południak. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe 2016. 119 S. (=Nowe Książki z Niemiec)

13. BRANDI, Karl:

Cesarz Karol V : powstanie światowego imperium [Kaiser Karl V]. Übers. von Miłosz Młynarz. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 440 S. Ill.

14. BURCKHARDT, Jacob:

Wykłady o sztuce : wybór. Übers., Vorw. und Bearb. von Ryszard Kasperowicz. Wiss. Red. von Antoni Ziemia. 2. Aufl. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2016. 153 S. Ill. (=Dzieje Myśli o Sztuce. Biblioteka Klasyków)

15. COHN, Willy Israel:

Hermann von Salza [Hermann von Salza]. Übers. von Cezary Wołodkowicz. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 209 S. Ill.

16. DEMARMELS, Ursula:

Karma coaching : przerwanie kręgu przeznaczenia [Karma-Coaching : Wege aus der Schicksalsfalle]. Übers. von Natalia Szczyglewska. Białystok: Studio Astropsychologii 2016. 255 S.

17. Demony perwersji : opowieści niezwykle. Text von Edgar Allan Poe, Gustav Meyrink, Hanns Heinz Ewers, Stefan Grabiński, Frédéric Boutet, Karol Irzykowski, Hans Meixner, Georg Gabelentz, Marian Żalicki, Hans Wohlbold, Leonard Stein, Waclaw Reger, Max Kroll. Übers. von Agata Pawłowska, Marian Żalicki, Bolesław Leśmian, Stanisław Wyrzykowski, Henryk Salz, Józef Mirski, Stanisław Przybyszewski, Adam Stodor, Róża Nossig, Stanisław Adamski, Jadwiga Przybyszewska, Wanda Tomaszewska. Zum Teil aus dem Dt. übers. Ausw., Bearb. und Vorw. von Krzysztof Bortnik, Krzysztof Maciej Choule. 2. veränd. Aufl. Przemyśl: Wydawnictwo Kabort 2016. 412 S.

18. DORNBERG, Michaela:

Cud miłości [Wie im Paradies : doch ist das Glück im Schloss nur eine Illusion? : Roman ; Das Wunder der Liebe : findet Alexandra endlich das große Glück? : Roman]. Übers. von Anna Just, Roman Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 32) (=Przyjaciółka Poleca)

19. DORNBERG, Michaela:

Daleka podróż [Eine schwere Entscheidung ; Orakel der Nacht]. Übers. von Anna Just, Roman Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 30) (=Przyjaciółka Poleca)

20. DORNBERG, Michaela:

Jak w raju [Eine schwere Entscheidung ; Orakel der Nacht]. Übers. von Anna Just, Roman Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 31) (=Przyjaciółka Poleca)

21. DORNBERG, Michaela:

Nie mam już dziecka! [Alexandra – allein im Wald! ; Ich habe keine Tochter mehr!] Übers. von Anna Just, Roman Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 29) (=Przyjaciółka Poleca)

22. DORNBERG, Michaela:

Trudna decyzja [Immer Ärger mit Ingo, Ein himmlischer Tag]. Übers. von Anna Just, Roman Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje cop. 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 27) (=Przyjaciółka Poleca)

23. DORNBERG, Michaela:

Wyrocznia nocy [Himmlischer Tag : als die Welt noch in Ordnung war! : Roman ; Alexandra – allein im Wald! : was will der fremde Mann von dir? : Roman]. Übers. von Anna Just, Roman

Kazior. Warszawa: Wydawnictwo Edipresse – Kolekcje cop. 2016. 191 S. (=Ida wśród magnolii : saga, t. 28) (=Przyjaciółka Poleca)

24. DÜWEL, Franca:

Julia i Królowna Śnieżka : zawsze może być jeszcze gorzej [Julie und Schneewittchen : schlimmer geht's immer]. Ill. von Katja Spitzer. Übers. von Anna Taraska-Pietrzak. Warszawa: Wydawnictwo Jaguar 2016. 239 S. Ill.

25. Dwadzieścia lat nagrody miast partnerskich Torunia i Getyngi im. Samuela Bogumiła Lindego 1996-2015. Wiss. Red. von Leszek Żyliński. Zum Teil aus dem Dt. übers. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2016. 98 S. Ill.

26. EBERT, Sabine:

Marzenie znachorki [Der Traum der Hebamme]. Übers. von Małgorzata Huber. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 578 S. Ill.

27. EBNER, Ferdinand:

Słowo i realności duchowe : fragmenty pneumatologiczne [Das Wort und die geistigen Realitäten : pneumatologische Fragmente]. Übers., wiss. Red. und Nachw. von Krzysztof Skorupski. Vorw. von Bernhard Casper. Chojnice: Oficyna Wydawnicza Fundacji Fuhrmanna : im Auftrag von Polska Sekcja Międzynarodowego Towarzystwa im. Ferdynanda Ebnera 2016. 298 S. (=Dzieła wybrane / Ebner)

28. ELSBERG, Marc:

Zero : oni wiedzą, co robisz [Zero : Sie wissen, was du tust : Roman]. Übers. von Elżbieta Ptaszyńska-Sadowska. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B. – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. 493 S.

29. ENZENSBERGER, Hans Magnus:

Eliksiry nauki : spojrzenia wierszem i prozą [Die Elixiere der Wissenschaft – Seitenblicke in Poesie und Prosa]. Übers. von Sławomir Leśniak. Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria 2016. 281 S. Ill.

30. FITZEK, Sebastian:

Odprysk [Splitter]. Übers. von Barbara Tarnas. Warszawa: Wydawnictwo Amber 2016. 350 S.

31. FITZEK, Sebastian:

Pasażer 23 [Passagier 23]. Übers. von Barbara Tarnas. Warszawa: Wydawnictwo Amber 2016. 350 S.

32. FUCHS, Jana:

Miejsce po Wielkiej Synagodze : przekształcenia placu Bankowego po 1943 roku. Übers. aus dem Dt. von Tomasz Gabiś. Warszawa: Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma ; Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta 2016. 210 S. Ill.

33. FÜCKS, Ralf:

Zielona rewolucja [Intelligent wachsen : die grüne Revolution]. Übers. von Światosław Florian Nowicki. Warszawa: Instytut Wydawniczy Książka i Prasa 2016. 404 S. (=Biblioteka Alternatyw Ekonomicznych) (=Biblioteka Le Monde Diplomatique)

34. GIZEWIUSZ, Gustaw:

Rozważania na temat jedności, czystości i wolności nauki, wewnątrz Kościoła i ponad nim, co w tym względzie jest konieczne [Königsberg : in Commission bei J. H. Bon]. Übers. von Ewa Sojka. Ostróda: Parafia Ewangelicko-Augsburska : Muzeum 2016. 67 S. Ill.

35. GLÄSER, Mechthild:

Strażniczka książek [Die Buchspringer]. Übers. von Mirosława Sobolewska. Warszawa: Prószyński Media 2016. 389 S.

36. GOETHE, Johann Wolfgang von:

Faust : tragedii część pierwsza [Faust : der Tragödie erster Teil]. Übers. von Paweł Jan Węclawski. Gdynia: Wydawnictwo Novae Res cop. 2016. 262 S.

37. GOHL, Christiane:

Córka wodza [Im Schatten des Kauribaums]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (=Saga nowozelandzka, t. 33) (=Fakt Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

38. GOHL, Christiane:

Kłopotliwy spadek [Im Schatten des Kauribaums]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 155 S. Ill. (=Saga nowozelandzka, t. 34) (=Fakt Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

39. GOHL, Christiane:

Krew i łzy [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 159 S. (=Saga nowozelandzka, t. 21) (=Fakt Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

40. GOHL, Christiane:

Królowa Elizabeth [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 156 S. Ill. (=Saga nowozelandzka, t. 31) (=Fakt Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

41. GOHL, Christiane:

Nowa ojczyzna [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (=Saga nowozelandzka, t. 26) (=Fakt Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

42. GOHL, Christiane:

Oni są przyszłością [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice:

Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 182 S. (=Saga nowozelandzka, t. 24) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

43. GOHL, Christiane:

Przedśionki piekła [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice:
Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 150 S. Ill. (=Saga nowozelandzka, t. 20) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

44. GOHL, Christiane:

Surowy wyrok [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice:
Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (Saga nowozelandzka, t. 25) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

45. GOHL, Christiane:

Uciezka [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice: Wydawnictwo
Sonia Draga 2016. 155 S. Ill (=Saga nowozelandzka, t. 19) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

46. GOHL, Christiane:

Upragniona wolność [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka.
Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 157 S. (=Saga nowozelandzka, t. 27) (=Fakt
Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

47. GOHL, Christiane:

Weteran [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice: Wydawnictwo
Sonia Draga 2016. 157 S. (=Saga nowozelandzka, t. 23) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

48. GOHL, Christiane:

Własnymi drogami [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice:
Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (=Saga nowozelandzka, t. 28) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

49. GOHL, Christiane:

Wolni od marzenia [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka. Katowice:
Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (=Saga nowozelandzka, t. 32) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

50. GOHL, Christiane:

Zgubiona tożsamość [Der Ruf des Kiwis]. Übers. aus dem Dt. von Anna Siudut. Katowice:
Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 158 S. (=Saga nowozelandzka, t. 22) (=Fakt Kolekcja)
Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

51. GOHL, Christiane:

Złote przekleństwo [Das Gold der Maori]. Übers. aus dem Dt. von Anna Makowiecka.
Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 149 S. Ill. (=Saga nowozelandzka, t. 30) (=Fakt

Kolekcja)

Das Pseud. des Autors: Sarah Lark.

52. GRIMM, Jacob:

Baśnie. Text von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm. Bearb. von Aleksandra Michałowska auf der Grundlage der Übers. von Marcel Tarnowski. Ill. von Gustavo Mazalí, Liliane Crismer. Warszawa: Edipresse Polska 2016. 119 S. Ill. (=Kanon Literatury Dziecięcej – Lektury Szkolne ; t. 6)

53. GRÜN, Anselm:

Bądź dobry dla siebie [Gut mit sich selbst umgehen]. Übers. von Sławomir Wolski. 2. Aufl. Wrocław: Tum Wydawnictwo i Drukarnia Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej 2016. 118 S.

54. GRÜN, Anselm:

Posłańcy nieba : o aniołach, dzięki którym życie nabiera lekkości [Der Engel der Einfachheit und andere himmlische Boten, die das Leben leichter machen]. Übers. von Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny. Wydawnictwo cop. 2016. 148 S. Ill.

55. GRÜN, Anselm:

Słowo blisko ciebie : mądrość Biblii na co dzień [Was uns leben lässt]. Übers. von Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny. Wydawnictwo cop. 2016. 245 S. (=5 Minut ze Słowem)

56. GRÜN, Anselm:

Waga słów – siła milczenia czyli Nowa kultura rozmowy [Achtsam sprechen – kraftvoll schweigen]. Übers. von Barbara Grunwald-Hajdasz. Kraków: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów "W drodze" 2016. 231 S. Ill.

57. GRÜN, Anselm:

Życzę ci przyjaciela [Ich wünsch' dir einen Freund]. Übers. von Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny. Wydawnictwo cop. 2016. 128 S. Ill.

58. GRYNIA, Marianna:

Niemieckie ludobójstwo na terenach Polski okupowanej przez III Rzeszę w latach 1939-1945. Zum Teil aus dem Dt. übers. von Anna Trenda. Warszawa: Marianna Grynia 2016. 863 S. Ill.

59. GUNTER, Georg:

Ostatni wawrzyn : geneza i dzieje walk na Górnym Śląsku od stycznia do maja 1945 roku [Letzter Lorbeer : Vorgeschichte und Geschichte der Kämpfe in Oberschlesien von Januar bis Mai 1945]. Übers. von Grzegorz Bębniak. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 420 S. Ill. (=Seria DWŚ, t. 23)

60. HAAS, Wolf:

Brennerova [Brennerova]. Übers. von Viktor Grotowicz und Barbara Tarnas. Warszawa: Burda Publishing Polska cop. 2016. 250 S.

61. HARATISCHWILI, Nino:

Ósme życie : (dla Brilki). T. 1 [Das achte Leben : (für Brilka) : Roman]. Übers. von Urszula Poprawska. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 581 S. Ill.

62. HEGER, Heinz:

Mężczyźni z różowym trójkątem : świadectwo homoseksualnego więźnia obozu koncentracyjnego z lat 1939-1945 [Die Männer mit dem rosa Winkel]. Übers. von Alicja Rosenau. Warszawa: Ośrodek Karta 2016. 148 S. Ill. (=Świadectwa. Niemcy XX Wiek)

63. HEIN, Jakob:

Berlin : hipsterska stolica Europy [Gebrauchsanweisung für Berlin]. Übers. von Kamil Markiewicz. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2016. 206 S. (=Mundus : miejsca)

64. HEINRICH, Willi:

Żelazny krzyż [Steiner : das geduldige Fleisch]. Übers. von Ryszard Turczyn. Warszawa: Bellona cop. 2016. 415 S.

65. HEISIG, Norbert:

Deutsch-Polnische Gesellschaft der Universität Wrocław (Breslau) : 15 Jahre gemeinsam auf dem Weg in das geeinte Europa. Bd. 1, Eine Dokumentation = Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego : 15 lat razem na drodze do zjednoczonej Europy. T. 1, Dokumentacja <zweisprachig>. Übers. aus dem Dt. von Edward Białek, Marta Kuc, Jacek Rzeszotnik. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe ; Dresden: Neisse Verlag Detlef Krell 2016. 600 S. Ill.

66. HEISIG, Norbert:

Deutsch-Polnische Gesellschaft der Universität Wrocław (Breslau) : 15 Jahre gemeinsam auf dem Weg in das geeinte Europa. Bd. 2, Akademische Festreden = Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego : 15 lat razem na drodze do zjednoczonej Europy. T. 2, Wykłady okolicznościowe <zweisprachig>. Übers. aus dem Dt. von Edward Białek, Marta Kuc, Maria Leuschner, Magdalena Maruck, Jacek Rzeszotnik, Dalia Żminkowska. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe ; Dresden: Neisse Verlag Detlef Krell 2016. 359 S. Ill.

67. HELLMANN, Małgorzata:

Droga z przekonania. Text von Małgorzata Hellmann. Zawsze prosto i tylko do przodu : wolność i sprawiedliwość. Text von Roland Hellmann. Übers. aus dem Dt. von Małgorzata Hellmann. Zielona Góra: Hellmann Eurocolor 2016. 134 S. Ill.

68. HENRYK SUZO:

Księga Mądrości Przedwiecznej [Büchlein der ewigen Weisheit]. Übers. und Bearb. von Wiesław Szymona. 2. veränd. Aufl. Poznań: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze, 2016. 227 S.

69. HERRMANN, Elisabeth:

Wioska morderców [Das Dorf der Mörder]. Übers. von Wojciech Łygaś. Warszawa: Prószyński

Media 2016. 548 S.

70. HERWARTH, Hans von:

Między Hitlerem a Stalinem : wspomnienia dyplomaty i oficera niemieckiego 1931-1945 [Zwischen Hitler und Stalin : erlebte Zeitgeschichte 1931-1945]. Übers. von Eugeniusz Cezary Król. Warszawa: Bellona cop. 2016. 582 S. Ill.

71. HOCHHUTH, Rolf:

Lekarki [Arztinnen]. Übers. und Vorw. von Maciej Ganczar. Warszawa: Agencja Dramatu i Teatru ADiT 2016. 125 S.

72. HOFFMANN, Hubertus:

Kody tolerancji : wprowadzenie dla poprawiaczy świata i pesymistów, dla ortodoksyjnie wierzących i niezależnie myślących [Codes der Toleranz : eine Anleitung für Weltverbesserer und Pessimisten, streng Glaubige und freie Geister]. Übers. von Krystyna Greub-Frażcz. Opole: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża 2016. 431 S.

73. HOFMANN, Albert:

LSD : ...moje trudne dziecko : historia odkrycia "cudownego narkotyku" [LSD : mein Sorgenkind : Die Entdeckung einer "Wunderdroge"]. Übers. von Krzysztof Lewandowski. Warszawa ; Dziekanów Leśny: Wydawnictwo Cień Kształtu 2016. 238 S. Ill.

74. HRYWNA, Lech:

Ścieżkami czasu, wśród pól i lasów. Cz. 2, Z historii Lasowic Wielkich i Trzebiszyna. Zum Teil aus dem Dt. übers. von Daniel Pach, Karl Martin Malek, Wilhelm Münzer, Sabina Pietrucha. Lasowice Wielkie: Lech Hrywna 2016. 80 S. Ill.

75. HÜBNER, Franz:

Czy już wiesz, jak bardzo Bóg kocha zwierzęta? [Weißt du schon, wie lieb Gott die Tiere hat?]. Ill. von Markus Humbach. Übers. von Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny Wydawnictwo cop. 2016. [32] S. Ill.

76. JACOBS, Anne:

W cieniu tajemnic [Die Tuchvilla]. Übers. von Ewelina Twardoch. Warszawa: Prószyński Media 2016. 740 S.

77. JAHN, Roland:

My, konformiści : przeżyć w NRD [Wir Angepassten : überleben in der DDR]. Übers. von Grażyna Prawda. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Dialog 2016. 178 S.

78. JAKUBIEC, Zbigniew:

W bocianim kraju <teilw. zweisprachig>. Übers. von Maria Jakubiec. Trzcинica Wołowska: Fundacja Przyrodnicza "Pro Natura" 2016. 71 S. Ill.

79. JANY, Curt:

Armia Fryderyka Wielkiego : od wstąpienia Fryderyka Wielkiego na tron do wybuchu wojny siedmioletniej [Die Armee Friederichs des Großen 1740-1763]. Übers. von Maria [i.e.

Małgorzata] Konopnicka. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 376 S.

80. JITSCHIN, Constantin:

Z Górnoślązakami przez Polskę : Constantin Jitschin podporucznik Landwehry I Rzutu i były dowódca 6. Kompanii 334. Pułku Piechoty [Mit Oberschlesiern quer durch Polen : Kriegerlebnisse in Polen]. Übers. von Maciej Tylec. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 136 S. Ill.

81. KAFKA, Franz:

Opowieści i przypowieści. Übers. von Lech Czyżewski, Roman Karst, Alfred Kowalkowski, Juliusz Kydryński, Elżbieta Ptaszyńska-Sadowska, Anna Wołkowicz, Jarosław Ziółkowski. Nachw. von Karol Sauerland. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy 2016. 630 S.

82. KÄSTNER, Erich:

Mania czy Ania [Das doppelte Lottchen]. Übers. von Leonia Gradstein und Janina Gillowa. Ill. von Joanna Rusinek. Warszawa: Wydawnictwo Jung-off-ska cop. 2016. 174 S. Ill.

83. KENTENICH, Joseph:

Pod spojrzeniem miłosiernie kochającego Ojca : wybrane teksty o. Józefa Kentenicha o miłosierdziu [Unter den Augen des barmherzig liebenden Vaters : ausgewählte Texte von P. Josef Kentenich zur Barmherzigkeit]. Bearb. von Peter Wolf. Übers. von M. Karola Łysik. Ząbki: Apostolicum Wydawnictwo Księży Pallotynów Prowincji Chrystusa Króla ; Otwock ; Świder: Szentszacki Instytut Sióstr Maryi 2016. 172 S. Ill. (=Biblioteka Szentszacka, 19)

84. KINtop : antologia wczesnego kina. Cz. 1. Red. von Andrzej Dębski und Martin Loiperdinger. Übers. aus dem Dt. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe 2016. 451 S. Ill. (=Niemcy, Media, Kultura)

85. KINtop : antologia wczesnego kina. Cz. 2. Red. von Andrzej Dębski und Martin Loiperdinger. Übers. aus dem Dt. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe 2016. 451 S. Ill. (=Niemcy, Media, Kultura)

86. KOOP, Volker:

Rudolf Höss : komendant obozu Auschwitz [Rudolf Höß : der Kommandant von Auschwitz : eine Biographie]. Übers. von Monika Kilis. Warszawa: Prószyński Media 2016. 400 S.

87. KOOP, Volker:

Werwolf : ostatni zaciąg Himmlera [Himmlers letztes Aufgebot : die NS-Organisation "Werwolf"]. Übers. von Bartosz Nowacki. Warszawa: Prószyński Media 2016. 352 S. Ill.

88. KOPACKI, Andrzej:

Rozmowa o drzewach <teilw. zweisprachig>. Warszawa: Oficyna Naukowa 2016. 288 S.

89. KREPLIN, Klaus-Dieter:

Jedzenie, picie, spanie : karczmy i gospody w dawnym powiecie bytowskim (do 1945 roku) [Essen, Trinken, Schlafen : Gastgeber und Wirte im ehemaligen Kreis Bütow in Pommern : eine Dokumentation]. Übers. von Monika Dąbrowska-Piesik. Red. von Andrzej Chludziński. Bytów ;

Herdecke ; Pruszcz Gdański: Wydawnictwo Jasne 2016. 259 S. Ill. (=Publikacja Genealogicznego Archiwum Kreplina = Veröffentlichungen aus dem Genealogischen Archiv Kreplin, nr 8)

90. KROEGER, Theodor:

Natasza : moje miejsce w twoim sercu [Natascha]. Übers. von Wawrzyniec Sawicki. Zakrzewo: Wydawnictwo Replika cop. 2016. 382 S.

91. Ks. Jan Frenzel (1907-1945) i zamordowani podczas sowieckiego terroru w Miechowicach w 1945 r. <teilw. zweisprachig>. Red. von Paweł Pyrczała. Zabrze ; Katowice: Drukarnia Archidiecezjalna 2016. 175 S. Ill.

92. KUHLMANN, Torben:

Armstrong : niezwykła mysia wyprawa na Księżyc [Armstrong : die abenteuerliche Reise einer Maus zum Mond]. Übers. von Marta Krzemińska. Warszawa: Wilga – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. [120] S. Ill.

93. KUNSTMANN, Heinrich:

Na początku Kunstmann wymyślił sobie Kulmową... : Heinrich Kunstmann – Joanna Kulmowa : listy 1966-2009. Übers. von Marek Zybur. Bearb. und Vorw. von Urszula Chęcińska und Marek Zybur. Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego 2016. 353 S. Ill. (=Biblioteka Szczecina Humanistycznego, nr 1)

94. KUNZE, Thomas:

Ceaușescu : piekło na ziemi [Nicolae Ceaușescu : eine Biographie]. Übers. von Joanna Czudec. Warszawa: Prószyński Media 2016. 446 S. Ill.

95. LADEWIG, Paul:

Katechizm biblioteki [Katechismus der Bücherei]. Übers. aus dem Dt. ins Poln. von Zdzisław Gębołyś in Zsarb. mit Bernhard Kwoka. Übers. aus dem Dt. ins Engl. Zdzisław Gębołyś <teilw. Engl. und Dt.>. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 2016. 211 S. Ill.

96. LANGE, Kathrin:

Serce w kawałkach [Herz in Scherben]. Übers. von Miłosz Urban. Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza 2016. 413 S.

97. LANGE, Kathrin:

Serce z popiołu [Herz zu Asche]. Übers. von Miłosz Urban. Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza 2016. 413 S.

98. LENDVAI, Paul:

Węgrzy : tysiąc lat zwycięstw w klęskach [Die Ungarn : ein Jahrtausend Sieger in Niederlagen]. Übers. von Adam Krzemiński und Bartosz Nowacki. Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury 2016. 798 S. Ill.

99. LENZ, Siegfried:

Minuta ciszy [Schweigeminute : Novelle]. Übers. von Maria Skalska. Słupsk: Wydawnictwo

Dobra Literatura – Grupa Wydawnicza Literatura Inspiruje 2016. 135 S.

100. LESSING, Gotthold Ephraim:

Gotthold Ephraim Lessings Nathan der Weise : Ringparabel = Gottholda Ephraima Lessinga Natan mędrzec : przypowieść o pierścieniach <zweisprachig>. Red. von Andreas Chetkowski. Übers. von zweites Jahr Studenten der angewandten Linguistik der UMCS unter der Leitung von Ilona Kubejko. Übers. des Vorw. von Wieńczysław Niemirowski. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2016. 28 S.

101. Letnia rezydencja : kolekcja Marxa gościnnie we Wrocławiu = Summer Rental : die Sammlung Marx zu Gast in Wrocław <zweisprachig>. Wiss. Red. von Eugen Blume und Matilda Felix. Texten von Barbara Banaś, Eugen Blume, Rafał Dutkiewicz, Matilda Felix, Erich Marx, Piotr Goszczyński. Übers. von Iwona Bigos (aus dem Dt. ins Poln.), Tomasz Dominiak (aus dem Poln. ins Dt.), Arkadiusz Dziura (aus dem Poln. ins Dt. und aus dem Dt. ins Poln.). Wrocław: Muzeum Marodowe ; Berlin: Nationalgalerie im Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart 2016. 136 S. Ill. + Beilage: 27 S.

102. LINK, Charlotte:

Ciernista róża. Cz. 1 [Die Rosenzüchterin]. Übers. von Ewa Spirydowicz. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 314 S. (=Bestsellery kryminalne, 3)

103. LINK, Charlotte:

Ciernista róża. Cz. 2 [Die Rosenzüchterin]. Übers. von Ewa Spirydowicz. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 362 S. (=Bestsellery kryminalne, 4)

104. LINK, Charlotte:

Dom sióstr. Cz. 1 [Das Haus der Schwestern]. Übers. von Ryszard Wojnakowski. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 378 S. (=Bestsellery kryminalne, 5)

105. LINK, Charlotte:

Dom sióstr. Cz. 2 [Das Haus der Schwestern]. Übers. von Ryszard Wojnakowski. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 378 S. (=Bestsellery kryminalne, 6)

106. LINK, Charlotte:

Nieproszony gość [Der fremde Gast]. Übers. von Dariusz Guzik. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska, 2016. 474 S. (=Bestsellery kryminalne, 2)

107. LINK, Charlotte:

Obserwator. Cz. 1 [Der Beobachter]. Übers. von Anna Makowiecka-Siudut. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 281 S. (=Bestsellery kryminalne, 7)

108. LINK, Charlotte:

Obserwator. Cz. 2 [Der Beobachter]. Übers. von Anna Makowiecka-Siudut. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 361 S. (=Bestsellery kryminalne, 8)

109. LINK, Charlotte:

Wielbiciel [Der Verehrer]. Übers. von Daria Kuczyńska-Szymala. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga ; Warszawa: Edipresse Polska 2016. 474 S. (=Bestsellery kryminalne, 1)

110. LINK, Charlotte:

Złudzenie [Die Täuschung]. Übers. von Ewa Spirydowicz. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 381 S.

111. LOETSCHER, Hugo:

Klucz do pralni albo Co by było gdyby Bóg był Szwajcarem oraz inne helvetica [Der Waschküchenschlüssel oder Was – wenn Gott Schweizer wäre]. Übers. von Jan Wolski. Rzeszów: Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne "Fraza" 2016. 165 S. Ill.

112. LOHFINK, Gerhard:

Jeśli nie dzisiaj to kiedy? : nieoczywiste myśli o Bogu i świecie [Heute – wann sonst? : Unangepasstes über Gott und die Welt]. Ausw. und Übers. von Eliza Pieciul-Karmińska. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny. Wydawnictwo cop. 2016. 245 S. (=Widok z Sykomory)

113. LORENTZ, Iny [Pseud.]:

Fortele nierządnic [Die List der Wanderhure : Roman]. Übers. von Barbara Niedźwiecka. Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga 2016. 517 S.
Die Namen der Autoren: Ingrid Klocke und Elmar Wohlrath.

114. LUHMANN, Niklas:

Pisma o sztuce i literaturze [Schriften zu Kunst und Literatur]. Red. von Niels Werber. Übers. von Bogdan Baran. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar 2016. 445 S. Ill. (=Humanistyka Europejska)

115. MACHT, Christopher:

Spowiedź Hitlera : szczerza rozmowa z Żydem. Bearb. von Christopher Macht. Übers. aus dem Dt. Warszawa: Bellona cop. 2016. 286 S. Ill.

116. MARIA OD APOSTOŁÓW:

Dzienniki bł. Marii od Apostołów, 1875-1907 : transkrypcja. Übers. aus dem Dt. Kraków: Wydawnictwo Salwator cop. 2016. 344 S. Ill.

117. MÄRZ, Maria:

Żegnaj depresjo : jak pomocna może być wiara [Depression ade : wie Ihr Glaube Ihnen hilft]. Übers. von Szymon Metkowski. 2. Aufl. Pelplin: Wydawnictwo "Bernardinum" 2016. 60 S. Ill.

118. MARZI, Christoph:

Heaven : miasto elfów [Heaven : Stadt der Feen]. Übers. von Ewa Spirydowicz. Warszawa:

Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza 2016. 333 S.

119. MAYER, Günter:

Hirameki : olśnienie [Hirameki]. Übers. von Małgorzata Mirońska. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2016. [188] S. Ill.
Das Pseud. des Autors: Peng + Hu.

120. MECHTHILD VON MAGDEBURG:

Strumień światła Boskości. T. 1 [Das fließende Licht der Gottheit]. Vorw., Übers. und Bearb. von Polikarp Jan Nowak. Red. von Imelda Rosińska. 2. Aufl. Kraków: Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów 2016. 245, [11] S. (=Źródła Monastyczne. Średniowiecze, 4)

121. MECHTHILD VON MAGDEBURG:

Strumień światła Boskości. T. 2 [Das fließende Licht der Gottheit]. Vorw., Übers. und Bearb. von Polikarp Jan Nowak. Red. von Imelda Rosińska. 2. Aufl. Kraków: Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów 2016. 261, [11] S. (=Źródła Monastyczne. Średniowiecze, 5)

122. MICHELS, Johannes:

Znaki z nieba : jak Bóg chroni nas przed niebezpieczeństwem : prawdziwe historie [Zeichen des Himmels : Prophezeiung, Vorsehung, Fügung, Erfahrungen, Berichte, Analysen]. Übers. von Edyta Panek. Kraków: Wydawnictwo Esprit 2016. 177 S.

123. MOLEND, Liliana:

Dawne zawody i statusy : glosariusz niemiecko-polski opatrzone przykładowymi odręcznymi zapisami z akt pruskich urzędów stanu cywilnego z terenu Wielkopolski (1874-1918) <zweispachig>. Mnichowo ; Gdańsk: Wielkopolskie Towarzystwo Genealogiczne "Gniazdo" 2016. 198 S. Ill. (=Skarbica Gniazda, t. 4)

124. MOOR, Andrea M.:

Niewinny flirt w pracy czyli Szefowa szefa [Die Chefin des Chefs]. Übers. von Elżbieta Dzikowska. Wrocław: Wydawnictwo Astrum 2016. 243 S.

125. MORCINEK, Gustaw:

Listy z Dachau : Gustaw Morcinek do siostry Teresy Morcinek. Vorw. und Bearb. von Krystyna Heska-Kwaśniewicz, Lucyna Radzikowska. Übers. von Michał Szalonek. Katowice: Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja [!] Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu 2016. 134 S. Ill.

126. MORGENSTERN, Thomas:

Moja walka o każdy metr [Über meinen Schatten]. Übers. von Barbara Toczek. Kraków: Wydawnictwo Sine Qua Non 2016. 237 S. Ill.

127. MÜHLE, Eduard:

Historia Wrocławia [Breslau : geschichte einer europäischen Metropole]. Übers. von Joanna Janicka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2016. 351 S. Ill.

128. MÜNZER, Hanni:

Miłość w czasach zagłady [Honigtot]. Übers. von Łukasz Kuć. Kraków: Insignis Media cop. 2016. 483 S.

129. MUSZYNSKI, Eva:

Kowboj Kuba i nieznośne kury [Cowboy Klaus und die harten Hühner]. Eva Muszynski, Karsten Reich. Übers. von Marta Krzemińska. Warszawa: Wilga – Grupa Wydawnicza Foksal cop. 2016. [41] S. III.

130. MUSZYNSKI, Eva:

Kowboj Kuba i wstrętny Franek [Cowboy Klaus und der fiese Fränk]. Eva Muszynski, Karsten Reich. Übers. von Marta Krzemińska. Warszawa: Wilga – Grupa Wydawnicza Foksal cop. 2016. [41] S. III.

131. Na drodze do wspólnoty kultury prawnej. 2 = Auf dem Wege zur Gemeinschaft der Rechtskultur. 2 <zweisprachig>. Red. von Marcus Lutter, Wulf-Henning Roth, Mirosław Wyrzykowski. Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck 2016. X, 324 S.

132. NADIG, Peter:

Hatszepsut [Hatschepsut]. Übers. von Bartosz Nowacki. Warszawa: Prószyński Media 2016. 349 S. III.

133. NAWRAT, Matthias:

Wszystkie śmierci dziadka Jurka [Die vielen Tode unseres Opas Jurek]. Übers. von Anna Wziątek. Wrocław: Wydawnictwo Bukowy Las cop. 2016. 373 S.

134. NEUHAUS, Nele:

Charlotte i nieoczekiwane odwiedziny [Charlottes Traumpferd : ein unerwarteter Besucher]. Übers. von Anna Urban und Miłosz Urban. Poznań: Media Rodzina cop. 2016. 285 S.
(=Charlotte, cz. 3)

135. NEUHAUS, Nele:

Nielubiana [Eine unbeliebte Frau : Kriminalroman]. Übers. von Anna Urban und Miłosz Urban. Poznań: Media Rodzina cop. 2016. 403 S. (=Gorzka Czekolada)

136. NEUNER, Peter:

Zrozumieć Kościół : eklezjologia praktyczna [Dein Reich komme : eine praktische Lehre von der Kirche]. Text von Peter Neuner und Paul M. Zulehner. Übers. von Adam Kalbarczyk. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny Wydawnictwo cop. 2016. 287 S. III. (=Fundamenty)

137. NIEMEYER, Susanne:

100 eksperymentów z Bogiem [Damit wir klug werden : 100 Experimente mit Gott]. Übers. von Katarzyna Markiewicz und Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny cop. 2016. 158 S. III.

138. Niemiecki proszek do prania i polnishe Wirtschaft : polscy robotnicy sezonowi w Niemczech : obserwacje etnograficzne [Deutsches Waschpulver und polnische Wirtschaft : die

Lebenswelt polnischer Saisonarbeiter : ethnographische Beobachtungen]. Text von Mathias Wagner, Kamila Fiałkowska, Maria Piechowska, Wojciech Łukowski. Übers. von Bogdan Baran. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar 2016. 211 S. Ill.

139. Niemiecki podręcznik techniki prawodawczej [Handbuch der Rechtsförmlichkeit : Empfehlungen des Bundesministeriums der Justiz zur einheitlichen rechtsförmlichen Gestaltung von Gesetzen und Rechtsvorordnungen]. Übers. von Bożena Kwiatkowska, Grzegorz Wierczyński. Vorw. von Grzegorz Wierczyński. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego 2016. 378 S. (=Monografie Prawnicze)

140. NIETZSCHE, Friedrich:

Ecce homo : jak się staje tym, czym się jest [Ecce homo : wie man wird, was man ist]. Übers. von Jarosław Dudek, Edyta Kiresztura-Wojciechowska. Kraków: Wydawnictwo Vis-à-vis/Etiuda 2016. 127, [6] S. (=Meandry Kultury)

141. NIETZSCHE, Friedrich:

Ludzkie, arcyłudzkie [Menschliches, Allzumenschliches : ein Buch für freie Geister]. Übers. von Konrad Drzewiecki. 2. Aufl. Kraków: Wydawnictwo Vis-à-vis Etiuda, 2016. 303 S. (=Meandry Kultury)

142. NIETZSCHE, Friedrich:

To rzekł Zaratustra : książka dla wszystkich i dla nikogo [Also sprach Zarathustra : ein Buch für Alle und Keinen]. Übers. von Sława Lisiecka und Zdzisław Jaskuła. Łódź: Wydawnictwo Od Do 2016. 387 S.

143. Ochrona jezior ramienicowych Ziemi Lubuskiej i Brandenburgii = Schutz von Characeen-Seen im Lebuser Land und in Brandenburg. Text von Andrzej Pukacz, Mariusz Pełechaty, Hendrik Schubert, Irmgard Blindow, Uwe Raabe. Übers. von Magdalena Pietrzak. Słubice ; Kwidzyn: Vega Studio Adv. Tomasz Müller 2016. 107 S. Ill.

144. Od Jekelsa do Witkacego : psychoanaliza na ziemiach polskich pod zaborami 1900-1918 : wybór tekstów. Vorw. und Biografien von Bartłomiej Dobraczyński. Ausw., Bearb. und Biografien von Paweł Dybel. Übers. von Justyna Górny. Übers. des Fragm. des Buches von Herman Nunberg von Olga Pieńkowska-Kordeczka. Red. von Bartłomiej Dobraczyński und Paweł Dybel. Zum Teil aus dem Dt. übers. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas" 2016. 638 S. Ill. (=Dzieje Psychoanalizy w Polsce)

145. Od teorii ethosu do ekspresji absolutnej : spory o rolę ekspresji w dziejach sztuki i teorii sztuki. Red. von Jacek Jaźwierski, Ryszard Kasperowicz, Marcin Pastwa. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Zum Teil aus dem Dt. übers. Lublin: Wydawnictwo KUL 2016. 254 S. Ill.

146. OLFERS, Sibylle von:

Dzieci korzeni [Etwas von den Wurzelkindern]. Übers. von Marta Woszczak. Kraków: Wydawnictwo Przygotowalnia 2016. [25] S. Ill.

147. Ostatnia wojna Austro-Węgiei 1914-1918. T. 1/2, Rok 1914 [Österreich-Ungarns letzter Krieg 1914-1918]. Übers. von Mariusz Niestrawski. Oświęcim: Wydawnictwo Napoleon V 2016. 438 S. Ill.

148. OTTO, Hans-Dieter:

Szaleńcy na tronie : obłąkani władcy od Kaliguli do Ludwika II [Unser König ist wahnsinnig! : verrückte Herrscher von Caligula bis Ludwig II]. Übers. von Marian Leon Kalinowski. Gdańsk: Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2016. 208 S.

149. Pan nas pocieszy : z Biblią na co dzień 2016. Bearb. und zum Teil aus dem Dt. übers. von Adam Malina, Mirosław Czyż, Aleksandra Błahut-Kowalczyk. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Augustana 2016. 217 S.

150. PANTERMÜLLER, Alice:

Banda do bani [Wie belämmert ist das denn?]. Ill. von Daniela Kohl. Übers. von Ewa Spirydowicz. Warszawa: Wydawnictwo Jaguar 2016. 158 S. Ill. (=Pamiętnik Zuzy-Łobuzy / Alice Pantermüller, Daniela Kohl)

151. PANTERMÜLLER, Alice:

Zakłęte robale [Hier steckt der Wurm drin!]. Ill. von Daniela Kohl. Übers. von Ewa Spirydowicz. Warszawa: Wydawnictwo Jaguar 2016. 159 S. Ill. (=Pamiętnik Zuzy-Łobuzy / Alice Pantermüller, Daniela Kohl)

152. PFAUE, Justus:

Anna – nowe życie [Anna – Schritt für Schritt ins neue Leben]. Übers. von Wawrzyniec Sawicki. Zakrzewo: Wydawnictwo Replika cop. 2016. 334 S.

153. PFLÜGER, Andreas:

Raz na zawsze [Endgültig]. Übers. von Sława Lisiecka. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 494 S. (=Zodiac)

154. POPESCU, Adriana:

Ulubione momenty [Lieblingmomente]. Übers. von Elżbieta Ptaszyńska-Sadowska. Poznań: Media Rodzina cop. 2016. 351 S.

155. PRAETORIUS, Ephraim:

Athenæ gedanenses Ephraima Prætoriusa. Bearb. von Mariusz Brodnicki. Aus dem Lat. übers. von Maria Otto, Roman Dziegielewski. Aus dem Dt. übers. von Jacek Kuchta. Gdańsk: Wydawnictwo Athenae Gedanenses 2016. 590 S. Ill.

156. Praktyczny słownik biblijny : opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów [Praktisches Bibellexikon unter Mitarbeit katholischer und evangelischer Theologen]. Red. von Anton Grabner-Haider. Übers. und Bearb. von Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. 4. Aufl. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax 2016. XVIII, 1512 Spalten, 32 S. Ill.

157. RAABE, Melanie:

Pułapka [Die Falle : Roman]. Übers. von Paweł Masłowski. Warszawa: Wydawnictwo Czarna

Owca, 2016. 342 S. (=Thriller Psychologiczny)

158. RADA, Uwe:

Adriatyk : miejsca, ludzie, historie [Die Adria : die Wiederentdeckung eines Sehnsuchtsortes].
Übers. von Andrzej Robak. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego cop. 2016.
334 S. (=Mundus : podróże)

159. RAMSAUER, Petra:

Pokolenie dżihadu : Europo, czeka cię apokalipsa! [Die Dschihad Generation : wie der
apokalyptische Kult des Islamischen Staats Europa bedroht]. Übers. von Viktor Grotowicz.
Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza 2016. 300 S.

160. RANSMAYR, Christoph:

Atlas łękliwego mężczyzny [Atlas eines ängstlichen Mannes]. Übers. von Jacek St. Buras.
Stronie Śląskie ; Wrocław: Biuro Literackie 2016. 335 S. (=Kroki = Schritte : literatura
współczesna : Niemcy, Austria, Szwajcaria) (=Proza, 38)

161. REMARQUE, Erich Maria:

Czas życia i czas śmierci [Zeit zu Leben und Zeit zu Sterben]. Übers. von Juliusz Stroynowski.
11. Aufl. (Nachdr.). Poznań: Dom Wydawniczy Rebis 2016. 367 S. (=Mistrzowie Literatury)
Der Name des Autors: Erich Paul Remark.

162. REMARQUE, Erich Maria:

Trzej towarzysze [Drei Kameraden]. Übers. von Zbigniew Grabowski. 3. Aufl. (Nachdr.).
Poznań: Dom Wydawniczy Rebis 2016. 453 S. (=Mistrzowie Literatury)
Der Name des Autors: Erich Paul Remark.

163. RILKE, Rainer Maria:

Listy Rainera Marii Rilkego do Klary Rilke-Westhoff. Übers. und Bearb. von Tomasz Ososiński.
Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria 2016. 420 S. Ill. (=Biblioteka Mnemosyne)

164. RISI, Armin:

”Jesteście istotami światła” : pochodzenie i historia człowieka [”Ihr seid Lichtwesen” : Ursprung
und Geschichte des Menschen]. Übers. von Emilia Skowrońska. Wrocław: Wydawnictwo Purana
2016. 379 S. Ill.

165. RITTER, Hans:

Wojna powietrzna [Der Luftkrieg]. Übers. von Józef Hendricks. Oświęcim: Wydawnictwo
Napoleon V 2016. 299 S. Ill.

166. ROCHE, Charlotte:

Dziewczyna do wszystkiego [Mädchen für Alles]. Übers. von Ewa Kochanowska. Warszawa:
Wydawnictwo Czarna Owca 2016. 238 S.

167. ROSENBERG, Alfred:

Dzienniki 1934-1944 [Alfred Rosenberg : die Tagebücher von 1934 bis 1944]. Red. von Jürgen Matthäus, Frank Bajor. Übers. von Michał Antkowiak. Warszawa: Wielka Litera cop. 2016. 671 S. Ill.

168. ROTH, Jürgen:

Smoleńsk 2010 : spisek, który zmienił świat [Smolensk 2010 : Verschwörung, die die Welt veränderte]. Übers. von Ewa Stefańska. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo cop. 2016. 317 S.

169. ROTHMANN, Ralf:

Umrzeć na wiosnę [Im Frühling sterben : Roman]. Übers. von Aldona Zaniewska. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B. – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. 253 S. (=Don Kichot i Sancho Pansa)

170. RUEBENSTRUNK, Gerd:

Artur i posłaniec Cieni [Arthur und der Botschafter der Schatten]. Ill. von Laurence Sartin. Übers. von Agnieszka Gadzała. Warszawa: Wydawnictwo Arkady 2016. 338 S. Ill. (=Zapomniane księgi, t. 2)

171. RUEBENSTRUNK, Gerd:

Artur i Miasto bez Imienia [Arthur und die Stadt ohne Namen]. Ill. von Laurence Sartin. Übers. von Agnieszka Gadzała. Warszawa: Wydawnictwo Arkady 2016. 351 S. Ill. (=Zapomniane księgi, t. 3)

172. SCHAMI, Rafik:

Ciemna strona miłości [Die dunkle Seite der Liebe]. Übers. von Elżbieta Zarych. Warszawa: Oficyna Literacka Noir sur Blanc 2016. 942 S.

173. SCHIRACH, Ferdinand von:

Terror [Terror]. Übers. von Anna Kierejewska. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B. – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. 156 S. (=25 lat W.A.B.)

174. SCHIWEK, Edward:

Krok za krokiem coraz dalej : pasjonująca historia pielgrzyma na Drodze św. Jakuba [Ein Schritt nach dem anderen – immer weiter]. Übers. von Edward Schiwiek. Katowice: Księgarnia św. Jacka cop. 2016. 381 S. Ill.

175. SCHMITT, Carl:

Teoria partyzanta : uwagi na marginesie Pojęcia polityczności [Theorie des Partisanen : Zwischenbemerkung zum Begriff des Politischen]. Übers. von Borys Cymbrowski. Vorw. von Jakub Majmurek. Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej 2016. 107 S. (=Idee, 49)

176. SCHNEIDER, Liane:

Zuzia jedzie na wakacje [Conni geht auf Reisen : eine Geschichte]. Ill. von Eva Wenzel-Bürger. Übers. von Bolesław Ludwiczak. Poznań: Media Rodzina cop. 2016. [24] S. Ill.

177. SCHUBERT, Gotthilf Heinrich von:

Nocna strona przyrodoznawstwa [Ansichten von der Nachtseite der Naturwissenschaft]. Übers.

von Krystyna Krzemień-Ojak. Vorw. von Steffen Dietzsch und Alberto Bonchino. Fußnoten von Łucja Krzemień-Ojak und Steffen Dietzsch. Vorw., Bearb. und Red. von Jarosław Ławski. Katedra Badań Filologicznych "Wschód – Zachód". Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Białystok: Wydawnictwo Alter Studio 2016. 283 S. Ill. (=Naukowa Seria Wydawnicza "Czarny Romantyzm")

178. SCHULZ, Andreas:

Atlas gwiazd [Sterne : erkennen & bestimmen]. Übers. von Agnieszka Kłopocka. 2. Aufl. Warszawa: Wydawnictwo RM cop. 2016. 191 S. Ill.

179. SCHULZE-MARMELING, Dietrich:

Manuel Neuer : najlepszy bramkarz świata [Neuer : der Welttorhüter]. Übers. von Jerzy Pasieka. Poznań ; Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie – Publicat. Oddział cop. 2016. 256 S. Ill.

180. SCHÜTZE, Andrea:

Maja i Lino : bardzo!!! chcę mieć psa [Mia und Lino ein (fast) perfektes Hundewunder]. Andrea Schütze, Joëlle Tournalonias. Übers. von Agata Janiszewska. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Debit 2016. 184, [7] S. Ill.

181. SCHÜTZE, Andrea:

Tosia i Tofik : bardzo!!! chcę mieć kota [Emma und Emilio ein (fast) perfektes Katzenglück]. Andrea Schütze, Joëlle Tournalonias. Übers. von Agata Janiszewska. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Debit 2016. 196 S. Ill.

182. SCHÜTZHOFER, Kirsten:

W krainie wodospadów [Das Lied des Wasserfalls]. Übers. von Paulina Filippi-Lechowska. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 493 S. Ill.
Das Pseud. des Autors: Sofia Caspari.

183. SCHWARTZ, Gesa:

Płomień nocy [Die Flamme der Nacht]. Übers. von Ryszard Turczyn. Warszawa: Wydawnictwo Jaguar 2016. 717 S. (=Grim, 3)

184. SCHWARZ, Gudrun:

Żony SS-manów : kobiety w elitarnych kręgach III Rzeszy [Eine Frau an seiner Seite : Ehefrauen in der "SS-Sippengemeinschaft"]. Übers. von Bartosz Nowacki. Warszawa: Prószyński Media 2016. 379 S. Ill.

185. SCHWARZENBACH, Annemarie:

Podróże przez Azję i Europę [Insel Europa : ausgewählte Reportagen und Feuilletons ; Winter in Vorderasien]. Ausw. und Übers. von Barbara Andrunik. Warszawa: Fundacja Zeszytów Literackich 2016. 150 S. (=Seria Podróże)

186. SIEGNER, Ingo:

Mały Koko Smoko w kosmosie [Der Kleine Drache Kokosnuss im Weltraum]. Übers. von Mirosława Sobolewska. Warszawa: Prószyński Media 2016. 68 S. Ill. (=Mały Koko Smoko)

187. SLOTERDIJK, Peter:

Darczyńca i dłoń biorąca : o demokratyzację podatków [Die nehmende Hand und die gebende Seite : Beiträge zu einer Debatte über die demokratische Neubegründung von Steuern]. Übers. von Tymoteusz Słowiński. Wrocław: Wydawnictwo Toporzeł 2016. 243 S.

188. Słuchali dzwonów z dwóch kościołów : kroniki z Biskupic koło Olesna – katolickiej szkoły i ewangelickiej parafii. Bearb., Vorw. und Fußnoten von Bernard Joszko. Zum Teil aus dem Dt. übers. von Patrycja Kałuża, Dorota Famuła. Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego : Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża 2016. 550 S. Ill. (=Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, nr 89)

189. SOFSKY, Wolfgang:

Ustrój terroru : obóz koncentracyjny [Die Ordnung des Terrors : das Konzentrationslager]. Übers. von Małgorzata Łukasiewicz. Warszawa: Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma 2016. 383 S. Ill.

190. SPRUNGALA, Martin:

Kronika Wschowy = Chronik der Stadt Fraustadt (Wschowa) <zweispachig>. Übers. von Przemysław Zielnica. Sława: Towarzystwo Przyjaciół Sławy 2016. 460 S. Ill.

191. STEFFENSMEIER, Alexander:

Krowa Matylda szuka skarbu [Lieselotte sucht einen Schatz]. Übers. von Emilia Kledzik. Poznań: Media Rodzina, cop. 2016. [28] S. Ill.

192. STEINWEDE, Dietrich:

Biblia dla dzieci : historia zbawienia w opowiadaniach [Die grosse Coppenrath Kinderbibel]. Ill. von Wasyl Bagdaschwili. Übers. von Ewa Anna Piasta. Kielce: Wydawnictwo Jedność cop. 2016. 156 S. Ill.

193. STROH, Wilfried:

Łacina umarła, niech żyje łacina! : mała historia wielkiego języka = Latein ist tot, es lebe Latein! : kleine geschichte einer großen Sprache. Übers. von Aleksandra Arndt. Vorw. von Elżbieta Wesołowska. „Antyk u Tuwima“ von Aleksandra Arndt. 2. verb. Aufl. Poznań: Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 2016. 324 S. (=Przekłady / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk = Übersetzungen / Posener Gesellschaft der Freunde der Wissenschaften)

194. SWANN, Leonie:

Krocząc w ciemności [Dunkelsprung]. Übers. von Agnieszka Walczy. Warszawa: Prószyński Media 2016. 421 S.

195. TAULER, Johannes:

Kazania [Predigten]. Übers. und Bearb. von Wiesław Szymona. 2. verb. Aufl. Poznań: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze 2016. 403 S.

196. TAULER, Johannes:

Kazania. 2 [Predigten]. Übers. und Bearb. von Wiesław Szymona. 2. verb. Aufl. Poznań:

Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze 2016. 383 S.

197. TAYLOR, Kathryn:

Czerwień [Entblüßt]. Übers. von Miłosz Urban. Warszawa: Wydawnictwo Akurat – Muza 2016. 350, [2] S. (=Barwy miłości)

198. TAYLOR, Kathryn:

Ocalić Daringham Hall [Daringham Hall : die Entscheidung]. Übers. von Agnieszka Hofmann. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 286 S.

199. TAYLOR, Kathryn:

Zostawić Daringham Hall [Daringham Hall : die Rücker]. Übers. von Agnieszka Hofmann. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 274, [6] S.

200. TERESA BENEDYKTA OD KRZYŻA:

Dzieje pewnej rodziny żydowskiej [Aus dem Leben einer jüdischen Familie und weitere autobiographische Beiträge]. Übers. von Immakulata J. Adamska. Verb. und erg. Aufl. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2016. 638 S. (=Bibliotheca Carmelitana, t. 14)

201. TERESA BENEDYKTA OD KRZYŻA:

Filozofia psychologii i humanistyki [Beiträge zur philosophischen Begründung der Psychologie und der Geisteswissenschaften]. Vorw. und Bearb. von Beate Beckmann-Zöllner. Übers. von Piotr Janik, Marcin Baran, Jolanta Gaca. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2016. 534 S. Enth.: Przyczynowość psychiczna ; Jednostka a wspólnota.

202. TERESA BENEDYKTA OD KRZYŻA:

Wiedza Krzyża : studium o św. Janie od Krzyża [Kreuzeswissenschaft : Studie über Johannes vom Kreuz]. Bearb. und Vorw. von Ulrich Dobhan. Übers. von Immakulata J. Adamska, Grzegorz Sowinski. Verb. und erg. Aufl. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2016. 461 S. (=Bibliotheca Carmelitana, t. 13)

203. TERWITTE, Paulus:

O szczęściu prostego życia : inspiracje Regułą Świętego Franciszka z Asyżu [Vom Glück des einfachen Lebens : Impulse aus der Regel des heiligen Franziskus]. Übers. von Kamil Markiewicz. Poznań: Święty Wojciech Dom Medialny. Wydawnictwo cop. 2016. 191 S. Ill.

204. THEWELEIT, Klaus:

Śmiech morderców: Breivik i inni : psychogram przyjemności zabijania [Das Lachen der Täter: Breivik u.a. : Psychogramm der Tötungslust]. Übers. von Piotr Stronciwilk. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2016. 232 S.

205. TIETZ, Johann Daniel:

Relacja o uczonych mężach pochodzących z miasta Chojnice w Polskich Prusach = Nachricht von den Gelehrten welche aus der Stadt Conitz des Polnischen Preussens herkommen <teilw. zweisprachig>. Übers. von Ewa Drzazgowska. Chojnice: Urząd Miejski : Fundacja Inicjatyw Obywatelskich Marcina Fuhrmanna 2016. 182 S. (=Historyczne Pomniki Chojnic, 1)

206. TODENHÖFER, Jürgen:

ISIS od środka : 10 dni w "Państwie Islamskim" [Inside IS : 10 Tage im "Islamischen Staat"].
Übers. von Ewa Kowynia. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2016. 279 S.
Ill. (=Mundus : reportaże)

207. Trzecie oko : przekłady wierszy z języków włoskiego, niemieckiego, angielskiego,
francuskiego, rumuńskiego, fińskiego. Cz. 1. Zum Teil aus dem Dt. übers. von Aleksander
Nawrocki. Warszawa: Wydawnictwo Książkowe Ibis 2016. 42 S. (=Biblioteka Poezji Dzisiaj, t.
17)

208. WALLNER, Christine:

Mama Alama : biała uzdrowicielka [Mama Alama : die weiße Heilerin : ich habe mein Leben in
Afrika gefunden]. In Zsarb. mit Lucas Lessing. Übers. von Aldona Zaniewska. Warszawa: Grupa
Wydawnicza Foksal 2016. 253 S. Ill.

209. WEKWERTH, Rainer:

Bezlitosny labirynt [Das Labyrinth ist ohne Gnade]. Übers. von Aldona Zaniewska. Warszawa:
YA! – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. 302 S.

210. WEKWERTH, Rainer:

Labirynt na ciebie poluje [Das Labyrinth jagt dich]. Übers. von Aldona Zaniewska. Warszawa:
YA! – Grupa Wydawnicza Foksal 2016. 317 S.

211. WELZER, Harald:

Samodzielne myślenie [Selbst denken : eine Anleitung zum Widerstand]. Übers. von Viktor
Grotowicz. Słupsk: Wydawnictwo Dobra Literatura – Grupa Wydawnicza Literatura Inspiruje
2016. 407 S. Ill. (=Kontrasty i Kontrowersje)

212. WERFEL, Franz:

Pieśń o Bernadecie [Das Lied von Bernadette : Roman]. Übers. von Maria Kłos. Warszawa:
Promic – Wydawnictwo Księży Marianów 2016. 691 S.

213. WIECHERT, Ernst:

Moje życie, moje czasy [Jahre und Zeiten]. Wiss. Red. von Marcin Gołaszewski. Übers. von
Krzysztof Gębura. Olsztyn: Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa "Borussia" 2016. 374 S.
(=Biblioteka Borussii ; 54)

214. WIES, Ernst W.:

Karol Wielki : cesarz i święty [Karl der Grosse : Keiser und Heiliger]. Übers. von Maria Skalska.
2. verb. Aufl. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy 2016. 279 S. Ill. (=Biografie
Sławnych Ludzi)

215. WILK, Józef:

Piękno drogi wiary : homilie i rozważania do czytań ewangelicznych w roku liturgicznym A.
Übers. von Waldemar Chmiel. Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia 2016. 280 S.

216. WOHLLEBEN, Peter:

Sekretne życie drzew [Das geheime Leben der Bäume : was sie fühlen, wie sie kommunizieren : die Entdeckung einer verborgenen Welt]. Übers. von Ewa Kochanowska. Kraków: Wydawnictwo Otwarte 2016. 251 S.

217. Wrocławskie opowieści = Breslauer Geschichten <zweispachig>. Red. und Vorw. von Anna Gręda. Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu. Wrocław: Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne 2016. 71 S. Ill.

218. WULF, Christoph:

Antropologia : historia, kultura, filozofia [Anthropologie : Geschichte, Kultur, Philosophie]. Übers. von Piotr Domański. Wiss. Red., Übers. und Nachw. von Stanisław Czerniak. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN 2016. 483 S.

219. ZILLMER, Hans-Joachim:

Największe pomyłki w dziejach Ziemi [Irrtümer der Erdgeschichte]. Übers. von Roman Kosiński. 3. Aufl. Warszawa: Wydawnictwo Amber 2016. 335 S. Ill.